

մանութեամբ Ստ. Սիւնեցւոյ՝ Կերդի մէկ թղթի մէջ (տես Մատենադարան, էջ 518):

Pitraի երկրորդ երկար հատուածը՝ «Սրբոյն Երանոսի եպիսկոպոսի հետեւողի առարկեցն ի Գարութիւն Տեառն, Օրէնք եւ մարգարէր» (Pitra, I. 4—6. Harvey, II. 462—464) հանուած է Վենետ. Գ. Ճառը տրէն, էջ 787: Այս հատուածը ունի նաեւ կարգապետ Վրդ. (ԱՐԲՏ, 1897, էջ 201), հանած էլ՝ Թ. 1945 կար. Յուլ. Չեռագրէն, այժմեանը՝ Թ. 1988, այս է Տիմոթէոս Կուդի Վ—Կ—...իւնի (տպ. Էջմիածին, 1908, էջ 256—257). բայց չկայ հոս «ի Գարութիւն Տեառն», խորագրի, այլ պարզապէս «Երանոսի իրենեոսի հետեւողի առարկեցն եւ եպիսկոպոսի եղելոյ Ղազկունի, որ փիլիսոփայից ուսմամբ պայծառացեալ ճանաչէր», ինչպէս որ շուրի նաեւ հատուածի ասորերէն թարգմանութիւնը (տես Harvey, II. 460) 461): — Տիմութէոս Կուդի Հակաճառութեան մէջ կայ ուրիշ երկու բնագրական հատուած ալ յանուն իրենեոսի (էջ 257—259), զորոնք կարգապետ Վրդ. յիշեալ Չեռագրէն տպած է Արարիկի մէջ «Սուրբ գրութիւնք...», էջ 202. եւ «Սուրբ եկեղեցի...» էջ 202—203): Այս երկու հատուածներու առաջինը կը գտնուի նաեւ ասորերէն (Harvey, II. 458—460). երկրորդը հանուած է Ընդգէմ Հերմուստոսի Ա. գրքէն (Harvey, I. 90—92):

Գ. Վ. Այվազովսկիի միջնորդութեամբ Pitra (I. 505—508, Harvey, II. 404—469, Pitra-Martin, IV. 31—33, 302—304) հրատարակած է նաեւ ճառ մը. «Սրբոյն Երանոսի հետեւողի առարկեցն առաջեալ յաղաքս որդւոցն Չեռագրէն»։ «Գայմեամ» մարտիցա... Ճառս հանուած է մեր Մատենադարանի Թ. 2 ձեռագրէն (Թղ. 19ա—23ա) ուր սակայն շատ աւելի բնագրական է՝ գրեթէ երեքպատիկը հրատարակուածին։ Այսպէս վարուած է Pitra աշուշտ նկատելով ճառին անհարազատութիւնը. ճառս «այս ձեւի մէջ կը գրէ Bardenhewer (Geschichte der altkirchlichen Literatur, I. 510) գծուարա կարելի պիտի ըլլայ իրենեոսի վերագրել», Արդեամբ ալ, ինչպէս արդէն նկատած է Pitra (I. էջ X—XI), ճառին հեղինակը կ'ուղղէ յաճախ իւր խօսքերը Արիմասոս, ուրեմն, եթէ աղաւաղուած չուզենք համարիլ յետադուռնէ մը, առ նուազն Դ. դարուն պիտի գնենք ծագումը։ Եւ ընդհանրապէս գրութեան ոճն եւ ամէն պարագայը իրենեոս մը չեն պատկերեր մեր աչաց։

Մեր Մատենադարանի Թ. 47, Պատճառաց Գիրքը (Թղ. 325ա—բ) ունի հատուած մը «Յերինոսի բորց հարցումն։ Յաղաքս մասց, եւ հինգ կարգայն նուագութեան որ Եւագրիւն Հիշի (sic)։ Բանգը հաւանադոյն է ասել նախահայր պիտան...» Դժուարին է պարզել խորագրիս միտքն։ Եւսմանայն գեղա «Եւագրիւն չիշի» կարգալու է «Եւագր յիշէ», Է. Սարգիսեան, որ հրատարակած է հատուածս Եւագրեայ գործոց կից (տպ. Վենետ. 1907, էջ 385—87) այս տեղը կը կարգալու վենետիկեան Չեռ. մէջ «Յերինոսի բորց հարցումն յաղաքս մասցն եւ հինգ կարգայն նուագութեան որ Եւա-

գրիւն յիշէ...» որ դարձեալ լոյս մը չի ցուայրներ։ Հրատարակիչ Հօր ճանաթութիւնն ստորեւ քննարկին (էջ 385—86) ոչինչ կը պարզէ տիրող միտքն։ Եւ ընդհակառակն շատ չփոթ եւս այն տեղ յայտնուած մտքերը իրենեոսի մասին — սխալ հասկնալով Վ. Տաշեանի խօսքերը (Յուլ. էջ 127), Դժուարտարար Գրիգոր Արքատու որդին ալ իր կողմանէ «պատճառ» չի կցեր։

Հ. Գ. Զարանալեան (Մատենադարան 421) բացի վերոյիշեալ 9 հատուածներէ կը նշանակէ նաեւ հետեւեալ երեք գրութիւնք։

1. «Երանոսի եպ.ի հետեւողի առարկեցն (ի Մատթէոսի մեկնութենէ) ի խորհուրդ տօնի յայտնութեան։

2. Երանոսի յղ. գնացից Առարկեցն եւ բանից հերձուածողաց (Ջուլայ)։

3. Իրենեոսի յղ. միաւորութեան, Այս երեք գրութիւններէն երկրորդը առանց տարակուսի կը նշոյնայ ՝ Յոյցք առարկական քարոզութեան, գրուածի հետ։ Առաջին եւ երրորդը գրուածներու մասին տեղեկութիւն չունիմ։

Միեւթար Այրիվանեցի իւր ժամանակագրութեան մէջ թուելով «Պատմագիրքի սկզբանէ» (էջ 37), Յովսէպոսէն յետոյ իբրեւ պատմագիր կը դասէ նաեւ «Երանոս, Եւսեբիոս, եւն. Իրենեոս կ'անարկուի արդեօք հոս. դժուար է ճշգրտութեամբ քննել, քանի որ չունինք պատմական գրութեան մը իրենեոսէ։

Հ. Ն. ԱԿԻՆՆԱՆ

ՅՈՒՅԱԿ ՀԱՅՏԵՐԻՆ ԶԵՄԼԱԳՐԱՅ ՆՈՐ-ԲԱՅԱԶԷՏԻ

Յոնգակ Չեռագրաց Ս. Աստուածածին մայր եկեղեցոյն։

(Ըր—հ—ս—իւն—)

14.

ԱՌԵՏԱՐԱՆ

Ժ.Ձ. ԳԱՐԻ

ԹՈՒՂԱԹ 303: — ՄԵԾՈՒԹԻՒՆ 26X18X7 սմ.: — ԳՐՈՒԹԻՒՆ մարութ. երկսիւն իւրաքանչիւր 18X5 սմ.: — ԳԻՐ բոլորգիւ. թմայաց սեւ, սկզբնատողներն ու սկզբնատառերը կարծր, տող 20: — ՆԻՒԹ՝ թուղթ — ՎԵՂՐ՝ կաշեպատ փայտ. առաջին կողմն վրայ բազմաթիւ բնուններու մէջ 3 խաչ. առաջինը այս արձանագրութեամբ «Ննգիբարի որդի եղոյ թոր խաթփաշայ մայր մարին». երկրորդը ունի կանաչ ակ շա. չորս ծայրերը արձանագրութիւն կայ, բայց վրան բնունները գամուելով ծածկուած է. երրորդը ունի խոշոր կարծր ակ եւ է առաջ արձանագրութեան: — ՄԵԳՐԱՄԹԵՆԱՅ ՊԱՅՊԱՆԱՄ մէկ թերթ վերջէն, միջին մասորեան երկաթագրով, կը պատմէ Ծննդոսի եւ Ծնփնիւնի վկայաբանութիւնը: — ՀԱՆԳԱՄԱՆԸ քաւական լուս: — ԴԱ-

ՏԱՐԻ ԹՈՒՂՈՒՄ էջ 1ա-ը, 4ա: — ԼՈՒՍԱՆՑԱՎԱՐԻՆԻՐԸ մեծ մասամբ ուղուագծով մնալով ակտիվները շատ աւարտուեալ: — ԳՐԻՄՔ Սրապիոն արեւել, ստացող Ստեփանոս արքայ: ծաղիկը խորայն էրեց, տեղը ծղոցեաց երկրի Արատիոնց վայր: Թուական ժաճ դար, 1586ԼՍ տառը:

Մատենան է Աւետարան, որ կը պարունակէ. Նախագրութիւն եւ գլուխք Մատթէոսի, Համաձայնութիւն աւետարանչաց էջ 2ա — 3բ: Մատթէոս էջ 5ա — 92բ: Նախագրութիւն Մարկոսի էջ 93ա. Գլուխք Մարկոսի էջ 93բ — 94ա. Մարկոս էջ 95ա — 148ա. Նախագրութիւն եւ գլուխք Դաւիթոս էջ 148բ — 151ա. Դաւիթոս էջ 152ա — 235բ. Գլուխք եւ Նախագրութիւն Թովհաննոս էջ 236ա — 237ա. Թովհաննոս էջ 239ա — 301բ:

ՅԵՆԱՆԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆԻՔ: էջ 1բ (չպարզ) այս աւերական պարկանի Բարեպետ արքեպիսկոպիտ:

էջ 237ա. Զանաքսան գրողը զբաղւած արեւդ-յաղաչեմ յիշել է նրա աղօթքն ձեր եւ նա զձեզ յիշէ ամէն:

էջ 237բ (այլ գրէ): փառք նա երբորդու-թի հոսր եւ որդոյ եւ հոգոյն նորոյ այմ (= այմ) եւ միշտ եւ յաւիտեան ամէն: յետի շատացողի աւետարանի: մարտանին որ շատացաւ. հայալ վատակ-ց իւրոց յիշատակ իւրն եւ իւր ծնողաց իւրոց հոսրն աշխատին եւ մար բակի սա-խանին եւ կողայկեցին Գրիմ-Բախին եւ գտաւորաց հաւերխանին: եւ եղաւն օսմթլիքին կի-շակցին թաժամմին որդոց յետկարին: լի բերանով նա զի ստացէ նմայ փառք նայ ամէն:

(Անդ այլ) յետի շատացողի աւետարանի որ շատացաւ մարտանին յիշատակ իւր եւ իւր կողայկեցին Գրիմ-Բախին գտաւորաց հաւերխանին լսմթլին որդուն տարախանին: — Երեսուց բակիս-թանին եւ հոսրն աշխատին: եւ եղաւն օսմթլիքին կողայկեցին թաժամմին եւ որդոց յետկարին: . . եւ հաւերխանին արապչին եւ որդոցն իսկուսին եւ աշխատին զարտաւորաց աղայուսանին յիշատակ հաւերխանին եւ իւր արան մերձաւորաց ծե-րոց եւ աղայաց առ հաւարակ ննջեցեալ ծնորդ եւ տղոց. նա փառք յաւիտեան: նա: (էջ 238ա նոյն գրով կը շարունակուի) յիկարին եւ որդոցն տարախանին եւ կողայկեցին մարտանայ որդուն խաչիկին այնիշատակ գու-լուսին: . . միշտ հոսրեգորն խաչուսին մարտանային: զի: (զիշէ) որ արան ննջեցեալ աւերին նա զո-րան (զիւրեան) հոգին արժանաւոր անէ խաչի լսոյնի երկը արեւայութիւնն արժէ անէ: . . եւ ետուր ի գու-նն նրա նաժանին զիշէ որ կարտաւոր կայ. սակավա ճեռայ-ցոյաւ կամ ծախէ: . . գ: ճ: կ: ինչ խաչակետաց անիշտայ եղիցի — Նա-գրեցեալ եղի փառք յաւիտեան ամէն: (նաոր գրով շարունակուաւ) Գարնեալ Յիշեցէ գան-սեւորն, Գետկարն կինն. աղիցն. որ է մարիանն. խա-նուսին, Պետարոսին որդի զանուշտայն. Յիշեցէ ի քն. եւ նա զձեզ յիշէ իւր, միւսանգամ գալուստանն. ամէն: թիւ: ա: ճ: է:

էջ 301բ (Գլխաւոր յիշատակարան). փառք աւերակցեցեալին հաւոր. եւ որդոյ նորոյ միանին: եւ ամե-նապը հոգւոյն, երդի ի նորին էութենէ: նա: Եւ զո-հաւորն: եւ արեւբանութիւն. հաւագայ եւ միանալին նրա երբորդութիւն: հաւորն անձին՝ զորդին ծնողին, եւ զնր հոգւոյն բոլորին, երկին ի մի. եւ մի յերկին: ան-ճաւերի, անբովանդակելի, անհասանելի, անըզնեմի, ան-

պարագելի: անկէտ եւ անժամանակ նաժուլին. հաւոր եւ որդոյ եւ նր հոգւոյն, յիմ եղականացն, յիմանա-լեացն, եւ ի զպանացն: ի բանականացն եւ յանբանիցն, եւ ի բնաւին եղելութիւն արաւածոցն, երկրպագութիւն եւ փառք յաւիտեան յաւիտենից ամէն: Ընարհիւ ամե-նակալին նայ եւ որդմութիւն նորին եւ գորակցութիւն նր հոգւոյն, յազ (յանկ) երեալ՝ աւարտեցաւ աւետա-րանն: ի յերկիրս՝ եղեգեցն ի վանք՝ արարտիւնը: ընդ հոգանեալ նր եկեղեցոյն եւ նր վարդապետաց գերեզ-մանացն որ աստ կան հանգուցեալ: ձեռամբ արապին արեւայի՝ քաւ եւ արի՝ անյաղիժ փշլուսպայի ի հայրա-պետութենն ան՝ ան՝ եղեցայի: Արդ՝ ց-կացող եղեալ նր եւ զլ-ւաւոր եւ մաքրափայլ աւետարանին: Ստե-փանոս կուսակաւն արեւայի՝ եւ ստացաւ զայս ի հա-լայ ընդից իւրոց: Բժիշի հոգոյ իւրոյ՝ կցողը՝ յայ՝ եւ ապա՝ էն առ քն՝ եւ ճար ճաւաղարհին վերջին՝ եւ բա-նա ի դրանն արեւայութիւն՝ եւ գանձ յերկինս անկող-տիւն: եւ առ քն միւրոց: (Հարունակուած է ուրիշ ձեռագր. եւ կարմիր ու կանաչ սկզբնատողերով): Արդ եւ յովաննէս արեւդէս ծաղկել տուի նր աւետարանն յիշատակ ինձ եւ ծնողաց հաւորն իմ՝ արեւբանին եւ մարն իմ շարպութին եւ եղաւորն իմոց ետգարին: Գրի-գորին, պարեպին, մաթէոսին, եւ քերն իմ այլին ով որ հանդիպիք ի մայր նա որդի ստացէ՝ վերադարձոյս ձեզ որդմոցն միւսանգամ՝ զայլատեան ամէն թիւ. աւ: Ծաղկեցաւ ձեռամբ յիւրայիւր իրոցոյ ի նորոյն յովաննէս (արեւայի) բանի սերտի [ի] ի յերկիրս որ [3 գիր քերտած] իսն ի գու-ն որ կոչի յղու-վերն ծաղկեցաւ:

էջ 303ա. Զվերջին նորագեւ տող նր աւե-տարանին. զարեպալտ եւ նաժուր բազդի (իմա հին Պայաղեան) բերդի աւալ սաթրլիւնն որ շատացաւ զառ ի հայալ վատակոց իւրոց եւ եւ նորագեւ. յիշատակ իւր եւ իւր կողակցուն եւ իւր ծնողացն գորու սյովե-նին. եւ մարտանին. եւ իւր որդի սաթլ. խաչին. եւ թաժանն բաղդասար զարայիսան. վարդու. աւ: Երդոյն եւ ի փակն. փաշեց. միմ-ան: առ հաւարակ ամենե-րեան ամէն:

(Անդ այլ) Դիւթլ յիշեցէ. քն եւ նա որդի ստացէ տարլիւսանին եւ իւր որդի սաթլիւթլին, եւ իւր թոռ. միւրն եղգարին. եւ իւր որդի. ջան սեւդին. խո-ճաւին. մէլեքին. եւ եղալոսն պետարան. եւ մէլեքեւ-թին. խաչատուրին: եւ իւրեանց կողակցուն՝ Է աղա-սովթանին. եւ մարտանին. եւ մայր թամամին: արապ-չին. եւ առհասարակ մեծի եւ փոքու խաչուսին եւ իւր գու-ր եւ որդուն յիշալին. եւ հաւորն մարտանին: Ով հանդիպողը նր աւետարանն՝ որ հանդիպիք սմա կար-գալով կամ աւերիակելով. ի բերանով եւ բոլոր արար-նաժ որդմի ստացէ իւր-նայ եւ ննջեցեալն եւ նա զձեզ յիշէ իւր միւսանգամ զայլատեան ամէն: Լ: զկազմող նր աւետարանն. եւ զառնակ սաթլու-ագն յՅԵՐ՝ ի քն եւ նա որդմի ստացէ իմ ննջեցեալն ամէն:

էջ 303բ (այլ) Դիւթլ յիշեցէ կիկարի որդի եղոյն եկպորն ուրին քաւ խաթիպանին կողայուն օժա-նէսին այն դարին որ թաժմալ խաչն որ եկաւ երեւան չաթեն որ եկաւ բազդի բերդի վերն նր աւետարանին կողմ չաթեն գտեց Գարաւ Դիւթեալ յիշեցէ՝ եկիբարի որդի եղոյն եւ նորագեւ նր աւետարանը վերջին կազմ-վին թիւն առնէ ին ամէն. յիշեցէ եւ որդմի ստե-ամէն:

15.

ԱՌԵՏԱՐԱՆ
ՎԻՋ = 1497.

ԹՈՒՆԹԻՆ 287: — ՄԵԾՈՒՄԻՆՆԻ 26X18X8 սմ.: — ԳՐՈՒՄԻՆՆԻ մարտը, երկսիւն իւրաքանչիւր 19 կամ 20X5,5 սմ.: — ԳԻՐ բոլորգիւթ. Թանայք սեւ, սկզբնաւորներն ու սկզբնաստաններ կարմիր. տող 21, 22: — ՆԻՆԻՍԻ ԹՈՒՆԹ: — ԿԱՅՄ կաշնպատ փայտ. առաջին կողմն վրայ կայ մէջտեղիս իսկ մէջ կարմիր ակով. քովերը 3 փոքր խաչեր. շուրջ տերեւներ ու բնեւորներ. մարդկայ ալ արծաթեայ: — ՊԱՆԳՆԱՆԻՆՆԻ զոռաւ մն սկիզբէն ու վերջէն մի մի թերթ թուղթ՝ բոլորգիւթ Մայր Մաշտոցի մը մնացորդ: — ՀԱՆԳԱՄԱՆԻՆՆԻ լաւ: — ԳԱՏԱՆԻՆՆԻ ԹՈՒՆԹԻՆ էջ 1ս-բ, 3բ-ա, 5բ-6ա, 8բ-9ա, 18բ-19ա, 91ա, 288բ-287բ: — ՀՈՒՄԱՆԻՆՆԻ ԿԱՆԿԱՆՆԻՆՆԻ իւր զարդագրերը լաւ են. պատկերները անարուեստ: — ԳՐԻՉԻ Բովանման թանկայ. ստացող կիրակոս քահանայ. տեղ լաւ գիւղ. Թուական՝ ՋԻՋ = 1497:

Մատենան է Աւետարան, որ կը պարունակէ. էջ 2բ — 18ա 16 տնորեկական պատկերներ, իւսեքի կարգաբանութիւն, կանչեր. էջ 20ա — 30ա Մատթէոս. էջ 30 — Բ Նախագրութիւն Մատթէոսի եւ Մարկոսի. էջ 92ա — 139ա Մարկոս. էջ 139ա Նախագրութիւն Մարկոսի եւ Լուկասոս. էջ 139բ — 140ա Յովաննէս յա. էջ 141ա — 223բ Լուկաս. էջ 224ա Նախագրութիւն Եւրկանանու. էջ 225ա — 283ա Եւրկանանէս եւ ագիւր կնիքն չնցեւ:

ԹԻՇԱՆԱՆԱԿԱՆԻՆՆԻՆՆԻՆՆԻ. էլ 1ա (տարր գրէէ՛ ձայնեւոր զրայ 3 տող անպէս տեղեկութիւն): էլ 1բ (շղագրով) այս ալիւարանս պարկանի բարեղիւ արծաթեի:

էլ 2ա (պլ գրէէ) յիշատակ է պարենկաց տի մեհտիւրի խաչքայ կր-տիւնի որդի Նորայ մեհտիւրի տնային թուական Նորայ մարտիտիւն սարգիսին ով որ զայս գոգանա ի կնիքի պատիւ աւել գերեցաւ ձեռն-ի տի յովանէս որ է գերգիւր այս կերպով թուին աւծա:

էլ 14ա. Եւ զանգիրտան գրիւ յիշեցէք ի տի: էլ 90բ. Եւ զգրաւոր յովանէս յիշեալ: էլ 223բ. Աջայեմ յիշել ի տի. զովանէս. մեղաւոր, գրչակ. միով սորմիւ. եւ ձեռ յիշողաց որդիւր. աւել:

էլ 283բ (Գլխաւոր յիշատակարան) Փառք ան պարագիւր էին. այնմ որ ոչ են հետազոտարի. եւ մէ զինչ են. եւ ոչ զինչ պիտին. համարեւելոյ յիմ մտաց սլացման: Գահալթի անգիւրի զոյնի. որ է բան կնիք. եւ սահման էին. փառապարտ թիւ անպարմանայի սեպին. որ է հոգի համագոյ էին եւ փառակից բանին: Որ տրամադրեաց. զմեղաւոր մատուցն տասնաւ. անարժան են տկար ար. յովանէս քահանայ, Նուասա եւ անարժան բանալիորդի: Գրեալ եւ կարգից, զճառ երախտաց, ձեռագործ քահանայեան, զոր ճարտիս եւ ձեռն բան. միանին որդին իւր յի զի. ի վախճան աւաւոցս այսպիսի, կատարեաց զնշանն. եւ զարուեստս. որպէս զի որդ ընթերցին. ի միս առցին եւ ծանրցին. թէ Նոյն տի որ է Մովսէս հրամայեաց. առեւել զգահաւն տարեւոր. եւ յիշել գերախոսի ձեռն: որ է յեզկապտոս. Նոյն եւ աստ եղոյց մեղ յիշատակ, չարարանաց իւրոց, որ ոչ միայն պէտքէն. Նշանաւ լուսաւորեաց. այլ եւ չարարանաց, եւ մահաւ համբերեաց, զի գիտեր

Թէ լսելով զանդարան. տն մարտմ գործ եղիցի. ի մեղաց մարց: Արդ կատարեաւ ձեռնախաւ եւ տիւրգեւ բազարող. անտարանս. ի խնդրոյ. պատուական քահանայայ գործ կիրակոսն. յիշեցէք ի քե. եւ հայրն մարտիրոսն. եւ մայրն զմարիամն. եւ կնեակիցն իւր զայրուսն. եւ զաւակն իւր զստակէսն. հայրապետն. եւ պետարան մէջ քեռէթն մարթէն շնորհողն. եւ եղբայրն իւր. սահակն. եւ զաւակն իւր. սաղապէ միթիմարն. առաքելն. տաւապետն. յահանէսն. Թառն: եւ կնեակիցն Թամարն. եւ միս եղբայրն մկրտին. եւ կնեակիցն իւրոցն. եւ զաւակն իւր զքափուրն. զեղիսէն. եւ զմիս եղբայրն. զգրիգորն. եւ զկնեակիցն. զայթիսէն. եւ զաւակն իւր. զյակարն. եւ զգահարն. եւ զմիս եղբայրն. զխաչատուրն. եւ զկնեակիցն իւր զԹամարն. եւ զմիս արեան միթաւորս. եւ որ ձեռ ողորմի աւել ձեռ իւրն ողորմի աւել. իս. արդ եւ ուշայն ի գործոց քահանայ անաւամբ յովանէս. եւ մականուն քահանա. որ անաւամբ եւ եւթի, եւ ոչ արեւմտ, որ մայրիւ բարձրացաւ. եւ հոգով կորացեալ. գրեցի զմի անտաւարան. ի գագա որ աւ կոչի. ընդ հովանէսաւ յարկաւ զայրապետին: Եւ ձեռ ողորմի ասացէք հաւար իմը գանիւն. եւ մարն գահարն. եւ իմ եղբայրն շահարն. եւ թուին. եւ աղին. զաւլու աղին. եւ քուէն թուրաւագին. եւ ձեռ արեան մեհաւորացն ձեռ ողորմի աւել. եւ ձեռ մեղ ողորմացի աւել: ի թվինիս. ջիւղ գրեցաւ: Եւ արդ այսպիսի բարեկարգեալ եւ մեծափառ ար յարկաւ քարեխաւաւ աշխարհի, եւ ապաւնն պատուանի. քահալ մեղաւորաց, զոր գիմեալ մեծաւ յուսով բարի արմատոյ շառաւեղն, կատարեալն հաւատով. եւ գործով բարեաց, տի կիրակոսն. եւ յիշանաւ արժանի աւելք ի տի. եւ զհայրն իւր զմարտիրոսն. եւ զեղբայրն իւր զայսիսն. եւ զմիւր զգրիգորն. եւ զխաչատուրն. եւ զմայրն իւր զմարիամ. եւ զմիս արեան մեհաւորս զկնեակիցն եւ զսահապետացն յիշեցիք ի բուն բարին որ տեսն զմի անտաւարան եւ ստացան ի հայալ արեւոյց իւրց եւ եղին (տող մը բաց) անթիւր յիշատակ հակն մարտիրոսին. եւ մարն մարիամա եւ եղբայրն հահարն եւ միւրն եւ զգրիգորն եւ իսաւորան. եւ ձեռ Ննիքելոյցն մեծի եւ փոքու եւ որ զմի ողորմին աւել ձեռ ձեռ իւրն ողորմացի մեղ գործի եւ մեղ կարգացողաց. եւ յաղաց զմեծ եղիցի եղիցի:

16.

ԳՐՈՒԹԻՆՆ Ն. ՇՆՈՐԴԱՆԻՆՆ
ՈՒՐ = 1643:

ԹՈՒՆԹԻՆ 288: — ՄԵԾՈՒՄԻՆՆԻ 14X9X5 սմ.: — ԳՐՈՒՄԻՆՆԻ միսսին: — ԳԻՐ Նոսր. Թանայք սեւ, վերնաստաններ, սկզբնաստաններ ու սկզբնաստաններ կանաչ. կարմիր եւ վարդագոյն. տող 20: — ՆԻՆԻՍԻ ԹՈՒՆԹ: — ԿԱՅՄ կաշնպատ փայտ: — ՊԱՆԳՆԱՆԻՆՆԻ տեղ զոռաւ մն սկիզբէն մէկ թերթ սպիտակ թուղթ եւ վերջէն երկու թերթ բոլորգիւթ անտարանի մը մնացորդ: — ՀԱՆԳԱՄԱՆԻՆՆԻ լաւ բայց սկիզբէն ու վերջէն պակաս: — ԴԱՏԱՆԻՆՆԻ ԹՈՒՆԹԻՆ էջ 204բ, 223բ, 259բ: — ՀՈՒՄԱՆԻՆՆԻ ԿԱՆԿԱՆՆԻՆՆԻ իւր զարդագրեր: — ԳՐԻՉԻ, տկր եւ տեղ անծանօթ. Թուական՝ ՈՒՐ = 1643:

2ԵՌԱՌԵՐԻՆ կը պարունակէ.
1. Թիւսաւ Որդի. սկիզբէն պակաս. սկսած է պգ անէն. կազմեց ալ թերթեւուն կարգը խանդարեր է.

